

Päihde- ja mielenterveysongelmista kärsivien vanhempien lasten tapaaminen

Huhtikuussa 2017 lapsiasiavaltuutetun toimisto tapasi päihde- ja mielenterveysongelmista kärsivien vanhempien lapsia. Tapaamiseen osallistui kuusi nuorta, ja se järjestettiin Turussa yhteistyössä FinFamin ja Mielelön mahdollisuus -projektin kanssa. Nuoret toivat esille kokemuksia tilanteista, joissa heidän omat oikeutensa eivät ole toteutuneet ja tilanteista, joissa he ovat saaneet tukea sekä ajatuksia siitä, mitä voitaisiin tehdä toisin, jotta lasten oikeudet toteutuisivat paremmin.

Ongelmallisena nuoret kokevat sen, että mielenterveys- ja päihdeasioista puhuminen on yleisesti tabu. asioista puhumiselle ei välttämättä löydy sopivaa tilannetta tai siihen ei ole ”lupaa”. Myöskään kouluissa ei ole tarpeeksi tietoa mielenterveyden kysymyksistä ja niiden käsittelemistä oppitunneilla saatetaan vältellä. Ongelmana koetaan lisäksi se, että lapsi tai nuori saatetaan jättää vanhemman hoidossa ulkopuoliseksi. Vanhempaa hoitava lääkäri ei usein kuuntele tai huomioi perhettä lainkaan.

Tukea päihde- ja mielenterveysongelmista kärsivien vanhempien lapset saavat usein koulun opettajilta, muulta henkilökunnalta ja toisilta oppilailta. Ylipäätään nuoret kokevat asiasta puhumisen tärkeänä. Koulun ilmapiiri vaikuttaa kuitenkin tuen saamiseen paljon: jos koulussa on kiusaamisen vastainen ilmapiiri, oppilaat saavat tukea. Jos ilmapiiri on huono ja opettajat eivät edes näe koulussa tapahtuvaa kiusaamista, ei nuori uskalla hakea apua. Myös aikuisten kiire saattaa olla nuorille esteenä tuen saamiselle. Etenkin terveydenhoitajalla on usein kiire terveystarkastusten tekemisessä, eikä hänen vastaanotolle pääse, vaikka tulisi kiireellistäkin asiaa. Nuorten mielestä olisi tärkeää, että terveydenhoitajalle annettaisiin riittävästi aikaa lasten vastaanottamiselle. Olisi myös hyvä, jos olisi nimenomaan yksi ihminen, jonka vastaanotolle voi mennä, eikä tarvitsisi miettiä, kenelle asia kuuluu. Lisäksi nuoret ehdottivat kouluihin tuntia, jolloin opettaja tutustuisi oppilaaseen yksilönä ja voitaisiin vaihtaa kuulumisia.

